

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง มอญร้องไห้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย และได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง มอญร้องไห้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของครู นักการศึกษา และบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครู นักการศึกษาและ บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ

รายละเอียดของแต่ละตอนปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง มอญร้องไห้

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลฯดังกล่าวได้ดำเนินการดังนี้

1. การสำรวจความต้องการฝึกอบรมทางไกลฯ ปรากฏดังตารางที่ 4.1-4.2

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความต้องการการฝึกอบรมทางไกลเรื่องมอญร้องไห้ (n=100)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	47	47
เพศหญิง	53	53
อายุน้อยกว่า 20 ปี	19	19
อายุ 21-30 ปี	20	20
อายุ 31-40 ปี	31	31
อายุ 41-50 ปี	18	18
อายุ 51-60 ปี	8	8
อายุ 60 ปีขึ้นไป	4	4
ชุมชนที่อยู่ จ. นนทบุรี	33	33
ชุมชนที่อยู่ จ. ปทุมธานี	35	35
ชุมชนที่อยู่ จ. สมุทรปราการ	32	32
สภาพการรับรู้ของมอญร้องไห้ในชุมชน		
รู้จัก	29	29
เคยได้ยิน	20	20
เคยเห็น	27	27
ไม่รู้จัก	14	14
ไม่เคยเห็น	10	10
สำคัญมากและมีการจัดตามประเพณีบ่อยครั้ง	41	41
สำคัญน้อยและมีการจัดตามประเพณีบางครั้ง	49	49
ไม่สำคัญและไม่จัดเลย	10	10

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการฝึกอบรมทางไกล		
ต้องการความรู้เกี่ยวกับมอญร้องไห้มาก	80	80
ต้องการความรู้เกี่ยวกับมอญร้องไห้น้อย	18	18
ไม่ต้องการความรู้เกี่ยวกับมอญร้องไห้	2	2
ลักษณะการฝึกอบรม		
ชุดฝึกอบรมทางไกล	25	25
ทัศนศึกษา	25	25
วิธีทัศนประกอบการฝึกอบรม	24	24
จัดอบรมแบบเผชิญหน้า	26	26

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิง 53 คน และชาย 47 คน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนทั้งปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ จำนวนใกล้เคียงกัน และส่วนใหญ่รู้จักเรื่องมอญร้องไห้ โดยเห็นว่าสำคัญน้อยและมีการติดตามประเพณีบางครั้ง

ส่วนความต้องการฝึกอบรมทางไกลนั้น พบว่า มีความต้องการมากถึง 80 คน ลักษณะการฝึกอบรมมีความต้องการจัดอบรมแบบเผชิญหน้ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ชุดฝึกอบรมทางไกล และทัศนศึกษา

ตารางที่ 4.2 เนื้อหาที่ต้องการการฝึกอบรมทางไกลเรื่องมอญร้องไห้ (n=100)

เนื้อหาที่ต้องการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
ประวัติประเพณีมอญร้องไห้	4.82	0.38	มากที่สุด
วิธีการของมอญร้องไห้	4.78	0.41	มากที่สุด
เครื่องดนตรีและเครื่องแต่งกายของมอญร้องไห้	4.80	0.40	มากที่สุด
การแสดงมอญร้องไห้ในปัจจุบัน	4.81	0.39	มากที่สุด
การสืบทอดประเพณีมอญร้องไห้	4.87	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าเนื้อหาที่ต้องการฝึกอบรมทางไกลที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การสืบทอดประเพณีมอญร้องไห้ ($\bar{x} = 4.87$) ประวัติประเพณีมอญร้องไห้ ($\bar{x} = 4.82$) และการแสดงมอญร้องไห้ในปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.81$)

2. การสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏผลดังนี้

นายช่อม ดนตรีเสนาะ (ทายาทรุ่นที่ 4 ของนายเงิน ดนตรีเสนาะ เป็นคนเชื้อสายมอญ บิดาอพยพมาจากเมืองเมาะตะมะ ในสมัยรัชกาลที่ ๒ ปีพาทย์หางหงส์วง “ดนตรีเสนาะ”) เล่าว่า มอญร้องไห้ เป็นการคิดคำรำพัน คล้องจองให้สัมผัสลงตามทำนองดั้งเดิม ต้องใช้ปฏิภาณกวี ที่แสดงความอาลัยรักของลูกหลาน ที่สำคัญเป็นการยกย่องและรำลึกถึงคุณงามความดีของผู้ตายที่เคยทำไว้เมื่อครั้งยังมีชีวิต เนื้อหาที่ร้องพรรณนาออกมานั้นจะได้ออกมาจากใจ เพราะเคยสัมผัสคลุกคลีมาก่อนเมื่อตอนยังมีลมหายใจ โดยผู้ร้องจะร้องเป็นภาษามอญ เนื้อหาที่ร้องนั้นจึงไม่ตายตัวเนื้อความเฉพาะผู้ตายเป็นรายๆ ขึ้นอยู่กับว่าผู้ตายเป็นใคร เคยประกอบคุณงามความดีอะไรเอาไว้บ้าง โดยมากแล้วผู้ร้องจะเป็นหญิงสูงอายุและเป็นเครือญาติกับผู้ตาย ลูกหลานผู้ตายมักหาปีพาทย์มอญมาบรรเลง เมื่อวงปีพาทย์เห็นว่าบรรยากาศขณะนั้นเศร้าเกิน จึงบรรเลงเพลงให้ครึกครื้น โดยเมื่อผู้ร้องร้องรำพันจบ ดนตรีจะบรรเลง ไม่ได้เป็นเหมือนเช่นปัจจุบันนี้ที่มาประยุกต์ เป็นมาตรฐานเดียวกัน“มอญร้องไห้” ใส่ท่วง และบรรเลงด้วยวงปีพาทย์มอญ เรียกว่าแบบตลาด

นายพัฒนา พิณพาทย์ ลูกหลานชาวมอญปทุมธานี เล่าว่าที่เมืองปทุมยังมีการบรรเลงเพลงมอญร้องไห้บ้าง ที่มีก็จะเป็นศพของเจ้าอาวาส ผู้หลักผู้ใหญ่ รุ่นหลังๆการร้องจะเป็นภาษาไทย คนรุ่นใหม่ไม่รู้ภาษามอญแล้ว ยิ่งเป็นการร้องแบบมอญร้องไห้จะต้องใช้พลังเสียงมาก เพื่อให้เกิดความสะเทือนใจ จึงอาศัยวงปีพาทย์ช่วย คนร้องจะหายากมาก เพราะจะต้องมีทักษะการเอื้อนคำ การใช้เสียงสูง-ต่ำ ที่จังหวัดปทุมธานีก็จะพบเห็นที่วัดบ่อเงิน วัดบ่อทอง ในอำเภอลาดหลุมแก้ว บางงานก็จะเปิดเทปเสียงแทน เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงมากถ้าใช้คนร้อง

คณะวงปีพาทย์มอญ “บุญลือศิลป์” จากจังหวัดปทุมธานี เล่าถึงประสบการณ์การขับร้องและบรรเลงเพลงมอญร้องไห้ที่แทบจะสูญหายแล้ว สาเหตุสำคัญคือ หากคนร้องไม่ได้ ที่ขับร้องในปัจจุบันก็เป็นภาษาไทยที่ยึดตามครูเพลงแต่ให้มา เป็นเนื้อกลางๆ ใช้ได้กับทุกงานศพ เพียงแต่ใส่ชื่อผู้ตายเท่านั้น คนร้องจะต้องมีทักษะของเสียง การสะอึกสะอื้น การคร่ำครวญ การพรรณนา ที่เร้าใจและกินใจคนฟัง ยุคหลังๆจะเป็นการเปิดเทปเสียง เพราะเป็นการประหยัดของเจ้าภาพงานศพ

นางสดใส จุกงาม ชาวมอญบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ กล่าวว่าในชุมชนของตนยังมีการขับร้องและบรรเลงเพลงมอญร้องไห้เป็นภาษามอญ โดยเฉพาะวัดมอญทุกวัดจะมีประเพณีของชาวมอญตลอด ส่วนการตั้งเยาวชนเข้ามาร่วมในงานประเพณีของชาวมอญนั้น จะใช้วิธีการให้เยาวชนเป็นผู้นำความคิดและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างไม่รู้ตัว เช่น จะไปงานศพ ก็จะบอกว่าให้ช่วยไปเป็นเพื่อนหน่อย จะแต่งตัวอย่างไรให้ถูกประเพณี พร้อมทั้งมีคำอธิบายให้ลูกหลานเข้าใจในขนบธรรมเนียมของชาวมอญ

นางหงษา ปุงบางกะดี่ ชาวมอญวัดบางกระดี่ แขวงแสมดำ ซึ่งเปิดร้านเครื่องประดับ อัญมณี และเสื้อผ้ามอญทุกประเภท เล่าว่าลูกหลานชาวมอญจะเคร่งครัดในการแต่งกายแบบชาวมอญแท้ๆ ข้อสังเกตงานศพมอญคือจะไม่ถือว่างานศพเป็นงานที่โศกเศร้า การแต่งกายไปงานศพจึงสวมเสื้อผ้าที่มีสีสัน ภายหลังมีการรับวัฒนธรรมแบบชาวไทยเข้าไปผสมกลมกลืน จึงเปลี่ยนการแต่งกายจากสีส้มมาเป็นสีดำ อย่างไรก็ตามในงานศพชาวมอญจะมีการรำมอญ และมีวงปีพาทย์ร่วมบรรเลงเสมอ

นางสาวกรณิภา สอนปัญญา เยาวชนมอญจากบางกระดี่ และกลุ่มเยาวชนชายชาวมอญจากจังหวัดอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดอ่างทอง ที่ได้มาศึกษาดูงาน “เล่าขานเมืองสามโคก” ในการเฉลิมฉลองครบรอบ 385 ปีเมืองสามโคก และครบรอบ 200 ปีจังหวัดปทุมธานี ต่างให้ความคิดเห็นว่ารุ่นพวกตนยังไม่เคยเห็นมอญร้องไห้เลย บางคนกล่าวเสริมว่าไม่รู้จัก แต่คิดว่าประเพณีของชาวมอญควรมีการอนุรักษ์ไว้ไม่ให้สูญหาย

3. การสร้างและตรวจสอบชุดฝึกอบรมทางไกลฯ

คณะผู้วิจัยได้นำผลจากการสำรวจความต้องการฝึกอบรมฯ และผลจากการสัมภาษณ์มาสร้างชุดฝึกอบรมทางไกลฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 เอกสารชุดฝึกอบรม จำนวน 1 เล่ม ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 3 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความเป็นมาและการอพยพของชนชาติมอญ หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับมอญร้องไห้ หน่วยที่ 3 แนวทางการอนุรักษ์ประเพณีมอญร้องไห้

3.2 คู่มือชุดฝึกอบรม จำนวน 1 เล่ม ประกอบด้วยประกอบด้วย คำอธิบายชุดฝึกอบรมและวัตถุประสงค์คำชี้แจงในการใช้ชุดฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรมภาคบรรยายและภาคปฏิบัติ และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อเอกสารประกอบการฝึกอบรมฯ และคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมฯ 3 คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00

3.3 วัสดุทัศนประกอบชุดฝึกอบรม จำนวน 1 แผ่น ประกอบด้วยบทไหว้ครู เครื่องดนตรีและเครื่องแต่งกายของมอญร้องไห้ การสาธิตมอญร้องไห้ของคณะบุญลือศิลป์ การสัมภาษณ์สภาพมอญร้องไห้ในปัจจุบัน การสืบทอดประเพณีมอญร้องไห้และแนวทางการอนุรักษ์ และการร้องมอญร้องไห้ภาษามอญ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อทัศนประกอบการฝึกอบรม 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา 1 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนำเสนอ 1 คน และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคนิคการบันทึกภาพ 1 คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของครู นักการศึกษา และบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้าอบรม (n=40)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	เพิ่มขึ้นร้อยละ
ก่อนเข้าฝึกอบรม	16.64	0.68	
หลังเข้าฝึกอบรม	67.05	0.55	75

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ สูงกว่า ($\bar{x} = 67.05$) ก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ ($\bar{x} = 16.64$) โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 75

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครู นักการศึกษาและ บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.4-4.6

ตารางที่ 4.4 ระดับความพึงพอใจต่อเอกสารการฝึกอบรมทางไกลฯของผู้เข้าอบรม (n=40)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
1. เอกสารการฝึกอบรม			
1.1 เนื้อหา			
1) ตรงตามวัตถุประสงค์	4.62	0.54	มากที่สุด
2) มีแผนหน่วย แผนตอนชัดเจน	4.46	0.60	มาก
3) ความยาก-ง่าย	4.16	0.68	มาก
4) ความครอบคลุม	4.43	0.68	มาก
5) การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน	4.24	0.75	มาก
6) มีรายการอ้างอิงที่ตรวจสอบได้	4.19	0.65	มาก
	4.35	0.65	มาก
1.2 กิจกรรมการประเมิน			
1) สอดคล้องกับเนื้อหา	4.46	0.64	มาก
2) ความยาก-ง่าย	4.32	0.66	มาก
3) เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ	4.51	0.60	มากที่สุด
4) ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วม	4.49	0.60	มาก
5) บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.43	0.55	มาก
	4.44	0.61	มาก
2. คู่มือ			
1) คำอธิบายตรงตามวัตถุประสงค์	4.54	0.55	มากที่สุด
2) คำชี้แจงชัดเจน ปฏิบัติได้	4.46	0.55	มาก
3) ตารางการฝึกอบรมครอบคลุมเนื้อหา	4.59	0.54	มากที่สุด
4) กิจกรรมการฝึกอบรมหลากหลาย	4.38	0.59	มาก
	4.49	0.56	มาก
3. วิดีทัศน์			
1) เรืองน่าสนใจ	4.41	0.63	มาก
2) ให้ความรู้ใหม่	4.46	0.60	มาก
3) กระตุ้นการอนุรักษ์	4.38	0.67	มาก
	4.42	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจต่อเอกสารการฝึกอบรมทางไกลฯของผู้เข้าอบรมในด้านเนื้อหา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) โดยผู้เข้าอบรมเห็นว่าเอกสารของชุดฝึกอบรมมีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$) รองลงมา ได้แก่ มีแผนหน่วย แผนตอนชัดเจนในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) และมีความครอบคลุมระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$) ส่วนด้านกิจกรรมการประเมิน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$) ซึ่งผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจเรื่องการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$) และกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$)

ด้านคู่มือ ภาพรวมผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$) โดยผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจเรื่องการจัดตารางฝึกอบรมครอบคลุมเนื้อหาในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$) และมีคำอธิบายตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) รองลงมาได้แก่ คำชี้แจงปฏิบัติได้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$)

ด้านสื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) โดยผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจเรื่องที่ทำให้ความรู้ใหม่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) และมีการกระตุ้นการอนุรักษ์ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$)

ตารางที่ 4.5 ระดับความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมทางไกลฯของผู้เข้าอบรม (n=40)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
2. การฝึกอบรม			
1) มีการบรรยายและฝึกปฏิบัติจริง	4.46	0.68	มาก
2) ใช้สื่อหลักและสื่อเสริมครบถ้วน	4.46	0.68	มาก
3) มีแบบประเมินผลทุกขั้นตอน	4.43	0.64	มาก
4) มีการวัดความพึงพอใจต่อความรู้ที่ได้รับ	4.54	0.60	มากที่สุด
5) เปิดโอกาสแสดงความคิดเห็น	4.57	0.55	มากที่สุด
6) ใช้ระยะเวลาเหมาะสม	4.57	0.59	มากที่สุด
7) ความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์	4.57	0.55	มากที่สุด
8) สถานที่เหมาะสม	4.59	0.54	มากที่สุด
9) นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้	4.54	0.60	มากที่สุด
รวม	4.53	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจต่อด้านการฝึกอบรม พบว่า ภาพรวมผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) โดยเห็นว่าสถานที่จัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$) รองลงมาได้แก่ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การใช้ระยะเวลาที่เหมาะสม มีความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.57$) รวมทั้งมีความพึงพอใจต่อความรู้ที่ได้รับ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{x} = 4.54$)

ตารางที่ 4.6 ภาพรวมระดับความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมทางไกลของผู้เข้าอบรม (n=40)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
1. เอกสารการฝึกอบรม			
1.1 เนื้อหา	4.35	0.65	มาก
1.2 กิจกรรมการประเมิน	4.44	0.61	มาก
2. คู่มือ	4.49	0.56	มาก
3. วิดีทัศน์	4.42	0.63	มาก
4. การฝึกอบรม	4.53	0.60	มากที่สุด
รวม	4.45	0.06	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาพรวมผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมทางไกลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$)

